

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та навчальної
роботи _____ (О.Б.Жильцов)
« » _____ 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Неврологічні основи логопедії»

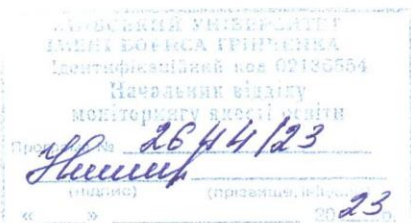
для студентів

спеціальності 016 Спеціальна освіта

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 016.01.01 Логопедія

Київ – 2023

Розробники:

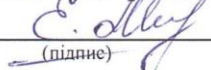
Лопатинська Наталія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Викладач:

Лопатинська Наталія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто й затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від 30 серпня 2022 р. № 18

Завідувач кафедри (Олена МАРТИНЧУК)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 016.01.01 Логопедія)

(назва освітньої програми)

30 серпня 2022 р.

Керівник освітньої програми (Наталія ЛОПАТИНСЬКА)
(підпис)

Робочу програму перевірено

01.09. 2022 р.

Заступник директора/декана (Роман ПАВЛЮК)
(підпис)

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. О. Мартинчук «28» серпня 2023 р. Протокол № 19
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	2	2
Семестр	3	3
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	56	16
Модульний контроль	8	8
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	26	66
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з неврологічними основами логопедії як наукою, що вивчає: особливості діяльності центральної нервової системи та вищих психічних функцій; локалізацію мовленнєвих зон кори головного мозку; неврологічні механізми порушень мовлення, їх етіологію та симптоматику для забезпечення ефективного логопедичного впливу при дизонтогенезі у різні вікові періоди.

Завдання навчальної дисципліни:

Відповідно до Освітньо-професійної програми 016.01.01 Логопедія зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, дисципліна «Неврологічні основи логопедії» забезпечує формування таких компетентностей:

- загальні компетентності:

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

- спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)::

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СКУ-17. Здатність до реалізації базових знань про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості центральної нервової системи та вищих психічних функцій осіб з порушеннями мовлення для забезпечення ефективного логопедичного впливу на розвиток їхньої мовленнєвої діяльності у різні вікові періоди.

СКУ-19. Здатність використовувати у професійній діяльності знання про причини, механізми, структуру, симптоматику дислалії, ринолалії, дизартрії, порушень голосу, фонетико-фонематичний недорозвиток, загальний недорозвиток мовлення, порушень темпо-ритмічної складової мовлення, алалії, труднощів у навчальній діяльності (дисграфії, дислексії, дискалькулії), набутих розладів мовлення та спілкування.

- забезпечувати набуття практичних навичок при формуванні спеціальних (фахових, предметних) компетентностей у Центрі практичної підготовки «Логотренажер».

3. Результати навчання за дисципліною:

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН 7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РНУ 18. Застосовувати у професійній діяльності базові знання про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості діяльності центральної нервової системи та вищих психічних функцій; визначення локалізації мовленнєвих зон кори головного мозку та механізми порушень при їх ураженні для забезпечення ефективного логопедичного впливу при дизонтогенезі у різні вікові періоди.

РНУ 19. Інтегрувати в професійну діяльність знання про закономірності та особливості мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості; психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності для реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

РНУ 20. Знати та розуміти причини, механізми, структуру, симптоматику дислалії, ринолалії, дизартрії, порушень голосу, затримки мовленнєвого розвитку, фонетико-фонематичного недорозвитку, загального недорозвитку мовлення, порушень темпо-ритмічної складової мовлення, алалії, труднощів у навчальній діяльності (дисграфія, дислексія, дискалькулія), набутих розладів мовлення та спілкування.

РНУ 23. Розуміти важливість відповідального ставлення до власного здоров'я та уміти раціонально використовувати ресурси особистості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної та заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього денна	Усього заочна	Розподіл годин між видами робіт							
			Аудиторна:						самостійна робота	
			лекції		семінарські		практичні			
			денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
Змістовий модуль 1. Неврологічне забезпечення мовленнєвої діяльності										
Тема 1. Мозок та мовлення. Основні етапи дозрівання головного мозку	6	5	2	-	2	-	-	-	2	5
Тема 2. Неврологічні засади організації мовленнєвого акту	6	7	2	-	2	2	-	-	2	5
Тема 3. Мовленнєві центри	8	7	2	-	-	-	2	2	4	5
Модульний контроль	2	2								
Разом	22	21	6	-	4	2	2	2	8	15
Змістовий модуль 2. Неврологічні механізми порушень										
Тема 4. Фізіологія черепно-мозкових нервів	4	5	2	-	2	-	-	-	-	-
Тема 5. Організація довільних рухів	8	7	2	-	2	2	2	-	2	7
Тема 6. Синдроми ураження екстрапірамідної системи	6	5	2	-	2	-	-	-	2	6
Тема 7. Розлади процесів впізнавання	10	7	4	-	2	2	-	-	4	7
Модульний контроль	2	2								
Разом	30	26	10	-	8	4	2		8	20
Змістовий модуль 3										
Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених органічним ураженням ЦНС										
Тема 8. Етіопатогенез дизартрії	6	8	2	2	-	-	2	-	2	6
Тема 9. Етіопатогенез алалії	6	8	2	2	-	-	2	-	2	6
Тема 10. Етіопатогенез афазії	6	6	2	-	-	-	2	-	2	6
Модульний контроль	2	2								
Разом	20	24	6	4	-	-	6		6	18
Змістовий модуль 4										
Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених функціональними змінами ЦНС										
Тема 11. Етіопатогенез порушень темпу, ритму, плавності мовлення	6	8	2	-	-	-	2	2	2	6
Тема 12. Етіопатогенез розладів читання та письма	10	9	4	2	2	-	2	-	2	7
Модульний контроль	2	2								
Разом	18	19	6	2	2	-	4	2	4	13
Підготовка та проходження контрольних заходів	30	30								
Усього	120	120	28	6	14	6	14	4	26	66

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Неврологічне забезпечення мовленнєвої діяльності

Тема 1. Мозок та мовлення. Основні етапі дозрівання головного мозку

Розвиток різних відділів нервової системи в онтогенезі як передумова формування мовленнєвої та інших форм вищих психічних функцій. Закономірності структурного дозрівання мозку. Принцип гетерохронного розвитку нервової системи та варіанти асинхронії. Мієлінізація нервових волокон. Формування соматосенсорної системи. Причини порушень розвитку нервової системи.

Ключові слова: головний мозок, нервова система, онтогенез нервової системи, філогенез нервової системи, гетерохронія, асинхронія, мієлінізація, проєкційні поля, соматосенсорна система, синдром.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-3, 7-9, 12-14, 16, 19]

Тема 2. Неврологічні засади організації мовленнєвого акту

Функціональні блоки головного мозку людини. Функціональна асиметрія півкуль головного мозку в нормі та патології. Провідні шляхи головного мозку. Функціональне значення різних відділів нервової системи для мовленнєвої діяльності. Локалізація вищих кіркових функцій та синдроми їх уражень.

Ключові слова: кора, підкірка, великі півкулі, долі мозку, стовбур мозку, функціональні блоки головного мозку, функціональна асиметрія, провідні шляхи, вищі кіркові функції.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-3, 7-9, 12-14, 16, 19]

Тема 3. Мовленнєві центри

Класичні дослідження П. Брока і К. Верніке. Мовленнєва зона Пенфілда. Центр Дежеріна. Умови розвитку мовлення.

Ключові слова: мовленнєвий центр, моторний центр, сенсорний центр.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-3, 7-9, 12-14, 16, 19]

Змістовий модуль 2

Неврологічні механізми порушень

Тема 4. Фізіологія черепно-мозкових нервів

Загальна характеристика черепно-мозкових нервів. Локалізація та функції черепно-мозкових нервів. Порушення при ураженні черепно-мозкових нервів та їх дослідження

Ключові слова: черепно-мозкові нерви, ядра черепно-мозкових нервів, моторний тип ЧМН, сенсорний тип ЧМН, змішаний тип ЧМН

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-3, 7-9, 12-14, 16, 19]

Тема 5. Організація довільних рухів

Довільні рухи та їх порушення. Основні шляхи довільних рухів: кірково-ядерний та кірково-спинальний. Багаторівнева мозкова організація довільних рухів. Пошкодження системи довільних рухів. Параліч. Парез. Ознаки периферійного паралічу. Ознаки центрального паралічу. Проблема діагностики рухових порушень мовлення у дітей раннього віку. Типи апраксій та атаксій.

Ключові слова: рухи, довільні рухи, мимовільні рухи, кірково-спинальний шлях, кірково-ядерний шлях, парез, параліч, апраксія, диспраксія, атаксія, дистаксія.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1, 10-12, 13-16, 19, 20, 23, 25]

Тема 6. Синдроми ураження екстрапірамідної системи

Структурні частини екстрапірамідної системи. Рівні екстрапірамідної системи. Основні функції екстрапірамідної системи. Основні екстрапірамідні розлади. Клінічна картина гіперкінезів.

Ключові слова: стріопалідарна система, екстрапірамідна система, гіперкінез.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [12-14, 16, 19]

Тема 7. Розлади процесів впізнавання

Агнозія. Види агнозій/дисгнозій. Вогнище ураження різних видів агнозії: зорової (симультанної, просторової), слухової (слухової, мовленнєвої акустичної, амузія, аритмія), просторової, тактильної (астереогноз, пальцевої, тактильної алексії, соматоагнозії), просторової, больової, смакової, нюхової.

Ключові слова: агнозія, дисгнозія, амузія, аритмія, соматоагнозія, астереогноз.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-3, 12-14, 16, 17, 19]

Змістовий модуль 3

Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених органічним ураженням ЦНС

Тема 8. Етіопатогенез дизартрії

Дизартрія. Неврологічний симптомокомплекс дизартрії.
Класифікація дизартрії. Неврологічний симптомокомплекс бульбарної

дизартрії. Неврологічний симптомокомплекс псевдобульбарної дизартрії. Неврологічний симптомокомплекс підкіркової дизартрії. Неврологічний симптомокомплекс кіркової дизартрії. Неврологічний симптомокомплекс мозочкової дизартрії.

Ключові слова: дизартрія, парез, параліч, центральний параліч, периферійний параліч, синкінезії, патологічна гіперрефлексія, атаксія, спастичність, ригідність, атрофія/дистрофія, дистонія, гіперсалівація.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [10-12, 15, 17, 20-28]

Тема 9. Етіопатогенез алалії.

Алалія. Причини алалії. Класифікація алалій. Мозкові механізми та симптомокомплекс сенсорної алалії. Мозкові механізми та симптомокомплекс моторної алалії. Мозкові механізми та симптомокомплекс сенсорномоторної або моторносенсорної алалії.

Ключові слова: алалія, сенсорна алалія, аферентна (кінестетична) моторна алалія, еферентна (кінетична) моторна алалія, недорозвиток.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [4-7, 12]

Тема 10. Етіопатогенез афазії

Афазія. Причини афазії. Класифікація афазії. Схема локалізації різних форм афазії. Форми афазії з центральним порушенням експресивного мовлення: еферентна та аферентна моторна афазія, динамічна афазія. Форми афазії з центральним порушенням імпресивного мовлення: сенсорно-акустико-гностична афазія, акустико-мнестична, семантична; порушення номінативної функції мовлення при амнестичній афазії. Характеристика неврологічних розладів, супутніх афазії.

Ключові слова: афазія, локалізація, моторна афазія, акустична афазія, семантична афазія, динамічна афазія, акустико-мнестична афазія, амнестична афазія.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [17]

Змістовий модуль 4

Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених функціональними змінами ЦНС

Тема 11. Етіопатогенез порушень темпу, ритму, плавності мовлення

Порушення темпо-ритмічної організації мовлення, зумовлене судомним станом м'язів мовленнєвого апарату: причини заїкання; класифікація заїкання; порівняльна характеристика невротичного і неврозоподібного заїкання. Порушення темпо-ритмічної організації

мовлення, зумовлене несудомним станом м'язів мовленнєвого апарату: браділалія; тахілалія.

Ключові слова: мовленнєве коло, логоневроз, заїкання, судоми, емболофразія, логофобія, браділалія, тахілалія.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [7, 9, 13]

Тема 12. Етіопатогенез розладів читання та письма

Дисграфія. Причини дисграфії. Класифікація та механізми дисграфії. Механізм та симптомокомплекс артикуляторно-акустичної дисграфії. Механізм та симптомокомплекс акустичної дисграфії. Механізм та симптомокомплекс дисграфії на ґрунті несформованості мовного аналізу і синтезу. Механізм та симптомокомплекс аграматичної дисграфії. Механізм та симптомокомплекс оптичної дисграфії. Дислексія. Причини дислексії. Класифікація та механізми дислексії. Механізм та симптомокомплекс фонематичної дислексії. Механізм та симптомокомплекс семантичної дислексії. Механізм та симптомокомплекс аграматичної дислексії. Механізм та симптомокомплекс мнестичної дислексії. Механізм та симптомокомплекс оптичної дислексії. Механізм та симптомокомплекс тактильної дислексії.

Ключові слова: писемне мовлення, дисграфія, дислексія, легастенія, дизорфографія, аграфія, алексія, металографія.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [18]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	3	3	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	4	4			1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	3	3	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	4	40			1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	3	30	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		13	76	17	99	13	76	11	70
Максимальна кількість балів: 321									
Розрахунок коефіцієнта: $k=321/60=5,35$									

Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	-	-	-	-	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	1	1	-	-	-	-	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	1	10	-	-	-	-	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			62		62		42		47
Максимальна кількість балів: 213									
Розрахунок коефіцієнта: $k=213/60=3,55$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1. Неврологічне забезпечення мовленнєвої діяльності

Тема 1. Мозок та мовлення. Основні етапи дозрівання головного мозку

Завдання: намалювати схему «Причини порушень розвитку нервової системи».

Форма подання: результати подаються у вигляді схеми/малюнку.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Розкриття змісту завдання	Творчо, точно, стисло розкрито причини порушень розвитку нервової системи.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В схемі викладено деякі моменти.	В схемі не розкрито тему.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у схемі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у схемі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але у схемі не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Всього	5 балів			

Тема 2. Неврологічні засади організації мовленнєвого акту

Завдання: намалювати структурно-функціональну модель інтегративної роботи мозку і заповнити таблицю «Функціональні блоки головного мозку».

Форма подання: результати подаються у вигляді моделі та таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів	Ниже стандартів (0)
---------------------	--------------------	------------------------------	--------------------------	---------------------

			(0,5)	
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Розкриття змісту завдання	Творчо та ґрунтовно розкрито зміст завдання та викладено основні моменти.	Розкрито зміст завдання та викладено основні моменти.	В схемі викладено деякі моменти.	В схемі не розкрито тему.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблиці. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблиці. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Всього	5 балів			

Тема 3. Мовленнєві центри

Завдання: намалювати схему взаємозв'язків фізіологічних основ мовлення та мовленнєвих центрів.

Форма подання: результати подаються у вигляді схеми.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Розкриття змісту завдання	Творчо та ґрунтовно розкрито зміст завдання та викладено основні моменти.	Розкрито зміст завдання та викладено основні моменти.	В схемі викладено деякі моменти.	В схемі не розкрито тему.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними	Більшість структурних елементів чітко	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість

	усіма відповідними деталями.	деталіями.	визначені та описані з відповідними деталями.	не має достатньої деталізації.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у схемі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у схемі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але у схемі не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 2

Неврологічні механізми порушень

Тема 5. Організація довільних рухів

Завдання: здійснити порівняльний аналіз симптоматики центрального та периферійного паралічів.

Форма подання: результати подаються у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Розкриття змісту завдання	Творчо, повно, обґрунтовано розкрито зміст завдання.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В схемі викладено деякі моменти.	В схемі не розкрито тему.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблиці. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблиці. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та	Студент/ка використовує правильну	Студент/ка використовує замало термінології та

	термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	позначень або часто недоречно їх використовує.
Всього	5 балів			

Тема 6. Синдроми ураження екстрапірамідної системи

Завдання: підготувати інформацію про гіпер- та гіпокінетичні розлади екстрапірамідної системи шляхом перегляду відеороликів: атетоз, хорія паркінсонізм, тремор, торсійна дистонія, акінезія, синдром «неспокійних ніг», баллізм, акатізія, стереотипії, міоклонія, тік.

Форма подання: результати подаються у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Підготовленість	Студент/ка повністю підготовлений/на і вільно презентує матеріал (без використання тексту на папері).	Студент/ка здається досить підготовленим/ою, але користується власними записами на папері, при цьому не читаючи їх.	Студент/ка дещо підготовлений/а, користується власними записами на папері, читаючи їх.	Студент/ка не готова до презентації.
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
Всього	5 балів			

Тема 7. Розлади процесів впізнавання

Завдання: намалювати вогнища ураження різних видів агнозії.

Форма подання: результати подаються у вигляді малюнка.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та	Уся інформація пов'язана з темою і	Уся інформація стосується теми.	Уся інформація не стосується теми АБО

	полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Більшість інформації має посилання на джерело.	декілька фактів не містять посилання на джерело.
Локалізаційна точність	Творчо і локалізаційно точно зазначено вогнища ураження.	Локалізаційно точно зазначено вогнища ураження.	Деякі вогнища ураження локалізаційно зазначено не точно.	Вогнища ураження локалізаційно зазначено не точно.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних. Дані маркуються та мають заголовки.	Подання даних у малюнку містить помилки.	Дані у малюнку не відображаються АБО є неточними.
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 3

Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених органічним ураженням ЦНС

Тема 8. Етіопатогенез дизартрії

Завдання: намалювати експрес-схему клініко-неврологічної діагностики дизартрії.

Форма подання: результати подаються у вигляді експрес-схеми.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Розкриття змісту завдання	Творчо представлено експрес-схему клініко-неврологічної діагностики дизартрії.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В схемі викладено деякі моменти.	В схемі не розкрито тему.

Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у схемі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у схемі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але у схемі не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Всього	5 балів			

Тема 9. Етіопатогенез алалії

Завдання: намалювати мозкові механізми сенсорної, моторної та сенсомоторної алалії.

Форма подання: результати подаються у вигляді малюнку.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Локалізаційна точність	Творчо і локалізаційно точно зазначено вогнища ураження.	Локалізаційно точно зазначено вогнища ураження.	Деякі вогнища ураження локалізаційно зазначено не точно.	Вогнища ураження локалізаційно зазначено не точно.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних. Дані маркуються та мають заголовки.	Подання даних у малюнку містить помилки.	Дані у малюнку не відображаються АБО є неточними.
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє	Студент/ка використовує правильну термінологію та	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто

	позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	досить легко зрозуміти, що було зроблено.	позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	недоречно їх використовувати.
Всього	5 балів			

Тема 10. Етіопатогенез афазії

Завдання: скласти таблицю «Мовленнєва та немовленнєва симптоматика різних форм афазії».

Форма подання: результати подаються у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Розкриття змісту завдання	Творчо розкрито симптоматику різних форм афазії.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В таблиці викладено деякі моменти.	В таблиці не розкрито тему.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблиці. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблиці. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 4

Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених функціональними змінами ЦНС

Тема 11. Етіопатогенез порушень темпу, ритму, плавності мовлення

Завдання: підготувати презентацію «Неврологічні ознаки заїкуватості».

Форма подання: результати подаються у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до	Нижче
----------	----------------	-----------------------	---------------	-------

оцінювання	(1)	(0,75)	стандартів (0,5)	стандартів (0)
Підготовленість	Студент/ка повністю підготовлений/на і вільно презентує матеріал (без використання тексту на папері).	Студент/ка здається досить підготовленим/ою, але користується власними записами на папері, при цьому не читаючи їх.	Студент/ка дещо підготовлений/а, користується власними записами на папері, читаючи їх.	Студент/ка не готова до презентації.
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
Всього	5 балів			

Тема 12. Етіопатогенез розладів читання та письма

Завдання: намалювати розташування вогнища ураження головного мозку при різних формах дисграфії і дислексії.

Форма подання: результати подаються у вигляді малюнка.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Локалізаційна точність	Творчо і локалізаційно точно зазначено вогнища ураження.	Локалізаційно точно зазначено вогнища ураження.	Деякі вогнища ураження локалізаційно зазначено не точно.	Вогнища ураження локалізаційно зазначено не точно.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.

Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних. Дані маркуються та мають заголовки.	Подання даних у малюнку містить помилки.	Дані у малюнку не відображаються АБО є неточними.
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Всього	5 балів			

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Письмова робота, яка складається з 15 тестів (15 балів) та 1 практичного питання (10 балів).

Критерії оцінювання тестових завдань: максимальна кількість балів за виконання тестових завдань 15. Кожне завдання оцінюється в 1 бал.

Критерії оцінювання практичного завдання: максимальна кількість балів – 10. У відповіді студента оцінюється: розкриття теми, послідовність та обґрунтованість викладення думок, наявні узагальнення, висновки, докази та приклади.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
МКР 1	Тестування (15 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал за кожне тестове завдання
	Практичне завдання	Розкриття теми – 2 бали, послідовність та обґрунтованість викладення думок – 2 бали, методична та технологічна грамотність – 2 бали, наявні докази та приклади – 2 бали, висновки – 2 бали	10 балів
МКР 2	Тестування (15 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал за кожне тестове завдання
	Практичне завдання	Розкриття теми – 2 бали, послідовність та обґрунтованість викладення думок – 2 бали, методична та технологічна грамотність – 2 бали, наявні докази та приклади – 2 бали, висновки – 2 бали	10 балів
МКР 3	Тестування (15 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал за кожне тестове завдання
	Практичне завдання	Розкриття теми – 2 бали, послідовність та обґрунтованість викладення думок – 2 бали, методична та технологічна грамотність – 2 бали, наявні	10 балів

		докази та приклади – 2 бали, висновки – 2 бали	
МКР 4	Тестування (15 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал за кожне тестове завдання
	Практичне завдання	Розкриття теми – 2 бали, послідовність та обґрунтованість викладення думок – 2 бали, методична та технологічна грамотність – 2 бали, наявні докази та приклади – 2 бали, висновки – 2 бали	10 балів

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Письмовий екзамен складається із тесту, який включає 21 випадкове питання, до яких належать: 20 питань-тестів та 1 питання-есе (практичний кейс).

Правильна відповідь оцінюється в залежності від рівня складності питання, а саме:

10 питань рівня А – прості питання (питання, де необхідно знайти відповідність між поняттями або обрати правильну відповідь), за кожен правильну відповідь студент отримує 1 бал;

10 питань рівня Б – питання середнього рівня складності (множинний вибір, встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень, встановлення послідовності), за кожен правильну відповідь студент отримує 2 бали.

1 питання рівня В – написання есе (складні, пошукові питання практико-орієнтованого спрямування), за творчо і науково виважене обґрунтування власної позиції у процесі розкриття практичного кейсу, обґрунтованість власної позиції у процесі формулювання логопедичного висновку; методичну та технологічну грамотність у підборі завдань; обґрунтованість та аргументованість методичного вибору; логічне структурування матеріалу, демонстрацію розуміння практичного застосування отриманих знань для вирішення практичних завдань, студент отримує 10 балів.

Оцінка за тест може складати від 0 (min) балів до 40 (max) балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Питання репродуктивного і аналітичного характеру

1. Опишіть будову і значення стовбура мозку та порушення при його ураженні.
2. Розкрийте поняття "монопарез", "геміпарез", "парапарез",

"тетрапарез", їх значення для діагностики порушень.

3. Опишіть будову і значення проміжного мозку та порушення при його ураженні.

4. Дайте клінічну характеристику афазичних порушень (локалізація поразки, диференціальна діагностика різних форм афазії).

5. Розкрийте сутність фізіологічної асиметрії великих півкуль головного мозку.

6. Дайте диференційну характеристику центрального та периферійного паралічу (парезу) при мовленнєвих порушеннях.

7. Розкрийте фізіологію дванадцяти пар черепно-мозкових нервів, їх значення для мовлення.

8. Дайте характеристику гіперкінезу; причини виникнення та вплив на мовлення.

9. Опишіть онтогенез розвитку головного мозку.

10. Розкрийте сутність нейропсихологічного синдрому вищих психічних функцій «апраксії».

11. Опишіть будову і значення середнього мозку.

12. Дайте клінічну характеристику розладів при алалії. Локалізація ураження. Динаміка розвитку мовлення дітей з алалією.

13. Розкрийте функції мовленнєвих центрів.

14. Опишіть симптоми ураження стріатума.

15. Опишіть діяльність функціональних блоків та структур мозку.

16. Розкрийте сутність нейропсихологічного синдрому вищих психічних функцій «агнозії».

17. Опишіть локалізацію функцій у тім'яній долі.

18. Опишіть темпо-ритмічні розлади мовлення судомного характеру.

19. Опишіть локалізацію функцій у лобній долі.

20. Опишіть основні екстрапірамідні розлади.

21. Опишіть симптоми центрального паралічу.

22. Дайте характеристику алалії як системному порушенню мовленнєвої діяльності.

23. Опишіть будову та функції підкіркової області.

24. Дайте клінічну характеристику алалічних розладів. Локалізація ураження.

25. Опишіть етіологію і патогенез заїкуватості.

26. Опишіть локалізацію функцій у потиличній долі.

27. Опишіть кірково-спинальний і кірково-бульбарний пірамідний шлях.

28. Розкрийте темпо-ритмічні розлади мовлення не судомного характеру.

29. Опишіть будову, значення, функції стовбура мозку, порушення при їх ураженні.

30. Дайте клінічну характеристику сенсомоторної афазії.

31. Опишіть симптоми периферійного (в'ялого, атрофічного) паралічу.

32. Опишіть клінічну картину сенсомоторної алалії.

33. Опишіть клінічну картину бульбарної дизартрії.
34. Дайте загальну характеристику провідним шляхам.
35. Опишіть клінічну картину псевдобульбарної дизартрії.
36. Розкрийте сутність класичних досліджень П. Брока і К. Верніке.
37. Опишіть основні етапи дозрівання головного мозку.
38. Опишіть клінічну картину коркової дизартрії.
39. Опишіть локалізацію функцій у висковій долі.
40. Опишіть класичну картину екстрапірамідної та мозочкової дизартрії.
41. Опишіть організацію центральної регуляції рухів.
42. Розкрийте діяльність функціональних блоків мозку.
43. Дайте клінічну характеристику формам афазії.
44. Опишіть симптоми периферійного та центрального паралічу.

Питання практичного характеру

1. Позначте на малюнках моторну зону П. Брока, сенсорну зону К. Верніке, зони Пенфілда та Дежеріна.
2. Визначте фізіологію і патологію 7-го і 8-го пар черепних нервів (малюнки будуть надані на екзамені).
3. Визначте фізіологію і патологію 9-го і 10-го пар черепних нервів (малюнки будуть надані на екзамені).
4. Визначте фізіологію і патологію 11-го і 12-го пар черепних нервів (малюнки будуть надані на екзамені).
5. Розв'яжіть ситуаційні задачі:
 - 5.1. Хвора дитина розуміє звернене до неї мовлення, але сама говорити не може. Її стан цілком задовільний, про фізичну слабкість мова не йде. Іннервація м'язів, пов'язаних з мовленнєтворенням, не порушена. Чим, з анатомо-функціональної точки зору, може бути пояснена ця ситуація?
 - 5.2. У дитини після перенесеної черепно-мозкової травми (забій лівої тім'яної області) зникла здатність координувати складні цілеспрямовані рухи. При цьому порушення рухової активності кінцівок не порушена. Корковий кінець якого аналізатора пошкоджений? Де локалізується вогнище ураження?
 - 5.3. У дитини епілептичний напад починається з посмикування лівого кута рота, потім судоми розповсюджуються на всю половину тіла. Вкажіть вогнище ураження.
 - 5.4. У жінки на 5-му місяці вагітності виявлено неконтрольовані надмірні насильницькі рухи в кінцівках, котрі імітують нормальну рухову активність, хода подібна до танцюючої, обличчя демонструє часті гримаси, м'язовий тонус – дифузно знижений. Які структури головного мозку уражені?

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни для студентів денної форми навчання

Разом: 120 год., з них 28 год. – лекції, 14 год. – практичних занять, 14 год. – семінарських занять; самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Неврологічне забезпечення мовленнєвої діяльності 76 балів			Неврологічні механізми порушень 100 балів				Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених органічним ураженням ЦНС (76 балів)			Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених функціональними змінами ЦНС (71 бал)	
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (2 бали)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10 (1 бал)	11 (1 бал)	12 (2 бали)
Теми лекцій	Мозок та мовлення. Основні етапи дозрівання головного мозку патології	Неврологічні засади організації мовленнєвого акту	Мовленнєві центри	Фізіологія черепно-мозкових нервів	Організація довільних рухів	Синдроми ураження екстрапірамідної системи алалії	Розлади процесів впізнавання алалії	Етіопатогенез дизартрії	Етіопатогенез алалії	Етіопатогенез афазії	Етіопатогенез порушень темпу, ритму, плавності мовлення	Етіопатогенез розладів читання та письма
Практичні заняття			1 (11 балів)		2 (11 балів)			3 (11 балів)	4 (11 балів)	5 (11 балів)	6 (11 балів)	7 (11 балів)
Теми практичних занять			Мовленнєві центри		Організація довільних рухів			Етіопатогенез дизартрії	Етіопатогенез алалії	Етіопатогенез афазії	Етіопатогенез порушень темпу, ритму, плавності мовлення	Етіопатогенез розладів читання та письма
Семінарські заняття	1 (11) балів	2 (11 балів)		3 (11 балів)	4 (11 балів)	5 (11 балів)	6 (11 балів)					7 (11 балів)
Теми семінарських занять	Мозок та мовлення. Основні етапи дозрівання головного	Неврологічні засади організації мовленнєвого акту		Фізіологія черепно-мозкових нервів	Організація довільних рухів	Синдроми ураження екстрапірамідної системи	Розлади процесів впізнавання					Етіопатогенез розладів читання та письма
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів		5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Поточний контроль	модульна контрольна робота № 1 (25 балів)			модульна контрольна робота № 2 (25 балів)				модульна контрольна робота № 3 (25 балів)			модульна контрольна робота № 4 (25 балів)	
	Всього: 321 бали. $k=321/60=5,35$											
Підсумковий контроль	Екзамен - 40 балів											

Навчально-методична картка дисципліни для студентів заочної форми навчання

Разом: 120 год., з них 6 год. – лекції, 4 год. – практичних заняття, 6 год. – семінарських занять; самостійна робота – 6 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Неврологічне забезпечення мовленнєвої діяльності 62 бали			Неврологічні механізми порушень 62 бали				Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених органічним ураженням ЦНС (42 бали)			Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених функціональними змінами ЦНС (47 балів)	
Лекції								1 (1 бал)	2 (1 бал)			3 (1 бал)
Теми лекцій								Етіопатогез нез дизартрії	Етіопатогез нез алалії			Етіопатогез нез розладів читання та письма
Практичні заняття			1 (11 балів)									2 (11 балів)
Теми практичних занять			Мовленнєві центри									Етіопатогез нез порушень темпу, ритму, плавності мовлення
Семінарські заняття		1 (11 балів)			2 (11 балів)		3 (11 балів)					
Теми семінарських занять		Неврологічні засади організації мовленнєвого акту			Організація довільних рухів		Розлади процесів впізнавання					
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів		5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Поточний контроль	модульна контрольна робота № 1 (25 балів)			модульна контрольна робота № 2 (25 балів)				модульна контрольна робота № 3 (25 балів)			модульна контрольна робота № 4 (25 балів)	
	Всього: 213 балів. k=213/60=3,55											
Підсумковий контроль	Екзамен - 40 балів											

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії : курс лекцій: навчальний посібник для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта». Київ, 2017. 147 с.

2. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії : робочий зошит для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта». Київ, 2017. 114 с.

3. Неврологічні основи логопедії: опорний конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта» / укладач І.І. Штих. Мукачево: МДУ, 2022. 47 с.

4. Томіч Л.М. Невропатологія та неврологічні основи логопедії. Курс лекцій. Бердянськ, 2010. С.26–39.

5. Шеремет М.К., Боряк О.В. Неврологічні основи логопедії: навчальний посібник. Суми, 2016. 252 с.

Додаткова:

1. Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи. URL : http://pidruchniki.com/1488052252965/meditsina/rozvitok_tsentralnoyi_nervovoyi_sistemi (дата звернення 10.08.2022).

2. Боряк О., Наволокова О. Мінімальна мозкова дисфункція та безмовленнєві діти дошкільного віку: діагностика, корекція в умовах воєнного стану. *Inclusion and Diversity*. 2 (2023) С. 31–37.

3. Дегтяренко Т., Лобанова О., Дудченко І. Мовленнєва і сенсорна системи та їх порушення. Суми, 2020. 420 с.

4. Дегтяренко Т.В., Ковиліна В. Психофізіологія раннього онтогенезу. URL : <http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1957/1/%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%B7%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D1%83.pdf> (дата звернення 12.08.2022).

5. Зелінська-Любченко К.О. Роль електроенцефалографічних досліджень у діагностиці алалії. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2017. Випуск 9. С. 74–82.

6. Зелінська-Любченко К.О. Історичний аспект вивчення проблеми локалізації уражень мовленнєвої системи при моторній алалії. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2016. С. 40–44.

7. Кабельнікова Н. В. Комплексний підхід до абілітації мовленнєвої функції у дітей раннього віку з наслідками органічного пошкодження центральної нервової системи. *Інтеграція науки і практики в умовах модернізації спеціальної освіти України* : збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції 23-24 березня 2023 року / за заг.ред. С.Д. Яковлевої, Н.В. Кабельнікової. Івано-Франківськ, 2023. С. 71–75.

8. Козак М., Вишньовський В. Алалія як системний недорозвиток мовлення. *Актуальні задачі сучасних технологій*: збірник тез доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів Т. : ФОП Паляниця В. А., 2021. Том II. С. 93–94.

9. Лазарева І.А. Неврологічні основи логопедії: навчально-методичний посібник для студентів дефектологічних спеціальностей. Луганськ, 2005. 132 с.

10. Лопатинська Н.А. Диснейроонтогенетичні детермінанти порушень комунікативно-мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку на етапі антенатального розвитку. *World Science*. № 8(48). Vol. 3, August 2019. С. 4–8.

11. Лопатинська Н.А. Системно-динамічна організація онтогенезу мовленнєвого розвитку. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2017. Вип. 9. Т. 1. С. 131–144.

12. Лопатинська Н.А. Нейроонтогенетичні фактори становлення функціональної системи мови та мовлення. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2017. Вип. 13. С. 387–399.

13. Мартиненко І.В. Диспраксія в структурі мовленнєвого дизонтогенезу дітей. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія : збірник наукових праць*. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Випуск 40. С. 65–70.

14. Мартиненко І., Яцишин Н. Комплексний підхід до подолання диспраксії в дітей із тяжкими порушеннями мовлення. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 1 (105). С. 458–469.

15. Махукова Т. В. Неврологічні основи логопедії: курс лекцій для студентів спеціальності 6.010105 «Корекційна освіта за нозологіями Інституту педагогіки і психології : навчально-методичний посібник. Старобільськ: Видавництво: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 135 с.

16. Неврологія : підручник / за ред. І. А. Григорової, Л. І. Соколової. Герасимчук Р.Д. та ін. Київ, 2020. 640 с.

17. Нервова система. Органи чуття : навч. посіб. / В.Г. Ковешніков, В.З. Сікора, В.С. Пикалюк та ін.; за заг. ред. В.З. Сікори. Суми : СумДУ, 2010. 110 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/278/3/opr002RJnervs.PDF> (дата звернення 11.08.2022).

18. Овчаренко М. Електронні засоби комунікації як засіб дистанційної логопедичної допомоги дорослим, які перенесли інсульт. *Освітологічний дискурс*. 1 (40). 2023. 76–92.

19. Пиляєва Н.С. Проблема вивчення праксису та його відхилень у спеціальній літературі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. С. 38–43.

20. Плиська О.І. Фізіологія вищої нервової діяльності та сенсорних систем : Посібник. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 285 с.

21. Радіонова К. Вплив соціальних факторів зовнішнього середовища на виникнення мовленнєвих порушень дітей в умовах війни. *Актуальні проблеми спеціальної педагогіки, психології та фізичної терапії* : матеріали

VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (25 травня 2023 року, м. Суми). Суми : ФОП Цьома С. П., 2023. С. 90–94.

22. Станецька Г.М. Особливості логопедичної допомоги дорослим з екстрапірамідною патологією: дис. Канд. Пед. Наук : 13.00.03. Київ, 2021. 313 с.

23. Тихонова К. Труднощі навчання: дислексія, дисграфія, диспраксія, дискалькулія. Харків : Ранок, 2020. 152 с.

24. Яковлева С.Д. Невропатологія. Херсон : Вишемирський В.С., 2019. 278 с.

25. Basagni B., Martelli S., Ruffini L., Mazzucchi A., Cecchi F. Progressive Unspecified Motor Speech Disorder: A Longitudinal Single Case Study of an Older Subject. *Geriatrics*. 2022. Vol. 7, 52. <https://doi.org/10.3390/geriatrics7030052>. URL : <https://www.mdpi.com/2308-3417/7/3/52/htm> .

26. Gomez M., Cabe P., Purcell A. A survey of the clinical management of childhood apraxia of speech in the United States and Canada. *Journal of Communication Disorders*. Volume 96. 2022. URL : <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0021992422000120?via%3Dihub> (дата звернення 12.08.2022).

27. Iuzzini-Seigel J., Allison K., Stoeckel R. A Tool for Differential Diagnosis of Childhood Apraxia of Speech and Dysarthria in Children: A Tutorial. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*. 2022. P. 1–21. https://doi.org/10.1044/2022_LSHSS-21-00164. URL : https://pubs.asha.org/doi/epdf/10.1044/2022_LSHSS-21-00164 (дата звернення 12.08.2022).

28. Kools J. A., Tweedie D. Development of praxis in children. *Perceptual and motor skills*. 1975. Vol. 40, no. 1. P. 11–19. URL: <https://doi.org/10.2466/pms.1975.40.1.11> .

29. Lewis T. Intervention Approaches for Childhood Apraxia of Speech: An Overview of Prevailing Treatment Methods. 2022. URL: <https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2441&context=honorstheses>

30. Levy D., Silva A., Scott T., Liu J., Harper S., Zhao L. & Chang E. Apraxia of speech with phonological alexia and agraphia following resection of the left middle precentral gyrus: illustrative case. *Journal of Neurosurgery: Case Lessons*, 5 (13). 2023. URL: <https://thejns.org/caselessons/view/journals/j-neurosurg-case-lessons/5/13/article-CASE22504.xml?body=pdf-26868>.

31. Newman T. Dyspraxia: causes, symptoms, and treatments. *Medical and health information*. 2022. URL: https://www.medicalnewstoday.com/articles/151951#dyspraxia_symptoms

32. Oral and verbal praxis in impaired language learners / S. Narayanan et al. *Perceptual and motor skills*. 2021. Vol. 129, no. 1. P. 33–46.

33. Oral dyspraxia in inherited speech and language impairment and acquired dysphasia / K. J. Alcock et al. *Brain and language*. 2000. Vol. 75, no. 1. P. 17–33.

34. Pinto S., Cuartero M.C., Barbe M. & Tripoliti E. Neural bases of speech production and speech impairment in movement disorders: for a better understanding of speech outcome following deep brain stimulation. *Brain Stimulation: Basic, Translational, and Clinical Research in Neuromodulation*. 16 (1). 2023. С. 157–165.

35. Schölderle T., Haas E., Ziegler W. Childhood Dysarthria: Auditory-Perceptual Profiles Against the Background of Typical Speech Motor Development. *Journal of Speech, Language*. Volume 65. 2022. P. 2114–2127. https://doi.org/10.1044/2022_JSLHR-21-00608

Відеоресурси:

1. Будова нервової системи. Головний мозок. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=IdvNrdkZNIk> (дата звернення 21.08.2023).

2. Відділи мозку та їх функції. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=NL-nJnPu8Po> (дата звернення 21.08.2023).

3. Головний мозок. URL : https://www.youtube.com/watch?v=9Q2p_m51qds (дата звернення 21.08.2023).

4. Дизартрія. URL : https://www.youtube.com/watch?v=cHMM_SmzuHw (дата звернення 15.08.2023).

5. Коломієць Ю. Міжпівкульна взаємодія. <https://www.facebook.com/watch/?v=489714792052301> (дата звернення 21.08.2023).

6. Алалії: найактуальніше про головне. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=Qnvs96PnJI> (дата звернення 21.08.2023).

7. Слухова вербальна агнозія. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=UjsQHEuxURk&t=1781> (дата звернення 21.08.2023)

8. Мовленнєві диспраксії. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=Nki0DGUoiXw&t=1213s> (дата звернення: 21.08.2023).

9. Мозкові механізми мовлення. Ліпимо мозок з пластиліну. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=DCZRZl8afLA&t=5106s> (дата звернення: 21.08.2023).

Неформальна та інформальна освіта:

1. Мартиненко І. Центр розвитку Ірини Мартиненко. Серія он-лайн вебінарів: «Афазії: сходинками відновлення мовлення», «Школа афазіолога», «Курс лекцій із диспраксії з практикумом», «Дислексія і дисграфія в ракурсі сучасних досліджень», «Міжпівкульна асиметрія та міжпівкульна взаємодія: просто про складне», «Діагностика афазії: покроковий план логопеда». https://www.facebook.com/centrirynamartynenko/events/?ref=page_internal.

2. Панькович Л.В. Перша логопедична допомога при афазії (втраті мовлення). [Прямий ефір 3.03.22 «Перша логопедична допомога при афазії \(втраті мовлення\)». Спікер Панькович Л.В. | Ву Центр розвитку Ірини Мартиненко | Facebook](#)

https://www.facebook.com/centriryamartynenko/videos/?ref=page_internal

3. Нейропсихологія 2-1. Розвиток вищих психічних функцій в онтогенезі <https://www.youtube.com/watch?v=N10D8NZonNY>.

4. Асоціація сучасних логопедів «Рівновага». Оновлений практичний онлайн-курс ПроАлалію <https://logopedu.in.ua/alaliya>.

5. Асоціація сучасних логопедів «Рівновага». Оновлений практичний онлайн-курс ПроДизартрію <https://logopedu.in.ua/prodizartriyu>.

6. Асоціація сучасних логопедів «Рівновага». Диспраксія все про праксис <https://logopedu.in.ua/shop/dispraksiya-vse-pro-praksis>.

7. Асоціація сучасних логопедів «Рівновага». Гнозис. <https://logopedu.in.ua/shop/gnozis> .

8. Асоціація сучасних логопедів «Рівновага». Мовленнєва слухова агнозія. <https://logopedu.in.ua/shop/movlennyeva-sluhova-agnoziya>

9. Асоціація сучасних логопедів «Рівновага». Оновлений практичний онлайн-курс ПроЗаїкання. <https://logopedu.in.ua/shop/prozayikannya>

10. Асоціація сучасних логопедів «Рівновага». Мозкові механізми мовлення. <https://logopedu.in.ua/shop/mozkovi-mehanizmi-movlennya>

ДОДАТКИ

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

Неврологічне забезпечення мовленнєвої діяльності

Семінарське заняття. Тема 1. Мозок та мовлення. Основні етапи дозрівання головного мозку (2 год.)

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

План

1. Основні етапи дозрівання головного мозку.
2. Закономірності структурного дозрівання мозку. Принцип гетерохронного розвитку нервової системи та варіанти асинхронії.
3. Мієлінізація нервових волокон.
4. Розвиток різних відділів нервової системи в онтогенезі як передумова формування мовленнєвої та інших форм вищих психічних функцій.
5. Формування соматосенсорної системи.
6. Причини порушень розвитку нервової системи.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

- 1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела з теоретичних питань;
- 2) об'єднатись у підгрупи (3-4 чол.) та обрати креативну форму презентації теоретичного матеріалу («Схемоконспект», «Відео», «Тези», «Квест», «Вікторина», «Мозковий штурм» тощо);
- 3) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розгорнутої відповіді на теоретичні питання.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
<i>Критерії оцінювання підготовленого завдання</i>				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти,	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.

	зрозуміти, що було зроблено.	зрозуміти, що було зроблено.	що було зроблено.	
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Семінарське заняття. Тема 2. Неврологічні засади організації мовленнєвого акту (2 год.)

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Функціональні блоки головного мозку людини.
2. Функціональна асиметрія півкуль головного мозку в нормі та патології.
3. Провідні шляхи головного мозку.
4. Функціональне значення різних відділів нервової системи для мовленнєвої діяльності.
5. Локалізація вищих кіркових функцій та синдроми їх уражень.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно підготуватись до панельної дискусії з питань теоретичної частини та продемонструвати конкретність, точність, глибину,

повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розгорнутої відповіді на теоретичні питання.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка була добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка була адекватно підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка була підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Кожна думка не була підтверджена.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи були чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів були чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи були чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не були чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття. Тема 3. Мовленнєві центри.

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

- 1) актуалізувати знання з наступних питань:
 1. Розкрити фізіологічні механізми артикуляції.

2. Пояснити, чим різняться функції центру Брока та центру Верніке?
3. Пояснити, чим пояснюється ефект правого вуха?
4. Розкрити особливості ролі півкуль головного мозку у процесі усного та писемного мовлення?
5. Розкрити механізми сприйняття мовлення.
6. Розкрити механізми мовленнєвої відповіді.
7. Охарактеризувати проблему «прихованої ліворукості» та її роль у мовленнєвому розвитку дітей.

2) дати визначення дефініціям:

мовленнєвий центр – _____

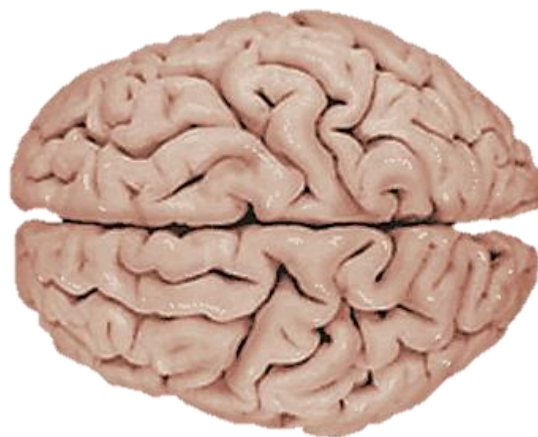
моторний центр – _____

сенсорний центр – _____

мовленнєва зона Пенфілда – _____

центр Дежеріна – _____

3) позначити на малюнках моторну зону П. Брока, сенсорну зону К. Верніке, зони Пенфілда та Дежеріна.

4) заповнити таблицю «Мовленнєві зони»:

назва	локалізація	функції	порушення
зона Брока			
зона Верніке			
зона Дежеріна			
артикуляційна зона Пенфілда			

5) встановити відповідність:

центр Брока

центр Верніке

артикуляційна зона Пенфілда

центр Дежеріна

кінетична та кінестетична організація мовлення

моторна організація мовлення

розуміння написаного

сприймання на слух та розуміння мовлення

б) розв'язати ситуаційну задачу:

Хвора дитина розуміє звернене до неї мовлення, але сама говорити не може. Її стан цілком задовільний, про фізичну слабкість мова не йде. Іннервація м'язів, пов'язаних з мовленнєтворенням, не порушена. Чим, з анатомо-функціональної точки зору, може бути пояснена ця ситуація?

Відповідь: _____.

7) намалювати схематично умови розвитку мовлення.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді вкладеного файлу у форматі * doc, docx з виконаними 2-7 завданнями; бути готовим до дискусії на практичному занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Не підтверджено кожную думку.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.

<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Змістовий модуль 2

Неврологічні механізми порушень

Семінарське заняття. Тема 4. Фізіологія черепно-мозкових нервів (2 год.)

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Загальна характеристика черепно-мозкових нервів.
2. Локалізація та функції черепно-мозкових нервів.
3. Порушення при ураженні черепно-мозкових нервів та їх дослідження.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

- 1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела щодо анатомічної будови стовбуру мозку, фізіологічної суті стовбура головного мозку, функцій та симптом ураження XII-ти пар черепних нервів;
- 2) підготуватись до панельної дискусії «Фізіологія та види патологій черепно-мозкових нервів»:

Питання для панельної дискусії:

1. Локалізація та функції черепно-мозкових нервів.

2. Методи та методика дослідження черепно-мозкових нервів.
3. Види патологій черепно-мозкових нервів.

3) за наслідками дискусії підготувати узагальнюючу таблицю:

Назва ЧМН	Тип ЧМН	Функції	Симптоми ураження
нюховий нерв			
зоровий нерв			
окоруховий нерв			
блоковий нерв			
трійчастий нерв			
відвідний нерв			
лицевий нерв			
слуховий нерв			
язикоглотковий нерв			
блукаючий нерв			
додатковий нерв			
під'язиковий нерв			

4) розв'язати ситуаційні задачі:

а) При ураженні якого з черепно-мозкових нервів спостерігається випадання полів зору обох очей?

Відповідь: _____.

б) При ураженні якого з черепно-мозкових нервів спостерігається опущення верхньої повіки (птоз)?

Відповідь: _____.

в) При ураженні якого з черепно-мозкових нервів при огляді спостерігається різка асиметрія обличчя?

Відповідь: _____.

г) При ураженні якого з черепно-мозкових нервів спостерігається нерухомість язика і неможливість висування його з рота?

Відповідь: _____.

д) Які черепно-мозкові нерви забезпечують іннервацію апарату артикуляції?

а) трійчастий, лицевий, язиковотковий, блукаючий, додатковий, під'язиковий;

б) лицевий, язиковотковий, під'язиковий, додатковий;

в) трійчастий, лицевий, змішаний, блукаючий.

5) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розгорнутої відповіді на теоретичні питання та 3-4 практичні завдання у форматі * *doc docx*; бути готовим до дискусії на занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо	Студент не підготовлений до заняття

	на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	добре його презентує, активний на занятті	активний на занятті.	
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Семінарське заняття. Тема 5. Організація довільних рухів (2 год.)

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Довільні рухи та їх порушення.
2. Основні шляхи довільних рухів: кірково-ядерний та кірково-спинальний.
3. Багаторівнева мозкова організація довільних рухів.
4. Пошкодження системи довільних рухів. Параліч. Парез.
5. Ознаки периферійного паралічу.
6. Ознаки центрального паралічу.
7. Проблема діагностики рухових порушень мовлення у дітей раннього віку.
8. Типи апраксій та атаксій.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

- 1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела з питань теоретичної частини;
- 2) об'єднатись у підгрупи (3-4 чол.) та обрати креативну форму презентації теоретичного матеріалу («Схемоконспект», «Тези», «Театр», «Відео», «Квест», «Вікторина», «Мозковий штурм» тощо);
- 3) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розгорнутої відповіді на теоретичні питання.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка,	Більшість інформації, представленої в	Більшість інформації, представленої в	Інформація має кілька неточностей АБО не є

	точна та ретельно підібрана.	матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Семінарське заняття. Тема 6. Синдроми ураження екстрапірамідної системи (2 год.)

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Структурні частини екстрапірамідної системи.
2. Рівні екстрапірамідної системи.
3. Основні функції екстрапірамідної системи.
4. Основні екстрапірамідні розлади.
5. Клінічна картина гіперкінезів

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

1) підготувати інформацію про гіпер- та гіпокінетичні розлади екстрапірамідної системи шляхом перегляду відеороликів;

2) за наслідками вивчення інформації про гіпер- та гіпокінетичні розлади екстрапірамідної системи підготувати узагальнюючу таблицю:

КЛІНІЧНА КАРТИНА ГІПЕРКІНЕЗІВ	
Хорея	Надмірна неконтрольована рухова активність, що імітує звичайні рухи, гримаси, танцююча хода, дифузне зниження м'язового тону
Паркінсонізм	
Атетоз	
Тремор	
Торсійна дистонія	
Акінезія	
Синдром «непокійних ніг»	
Баллізм	
Акатізія	
Стереотипії	
Міоклонія	
Тіки	

Форма подання результату: результати подаються у вигляді опису таблиці.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома	Кожна основна думка адекватно підтверджена	Кожна основна думка підтверджена фактами,	Не підтверджено кожену думку.

даних	відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Семінарське заняття. Тема 7. Розлади процесів впізнавання (2 год.)

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Агнозія/дисгнозія.
2. Види агнозій/дисгнозій.
3. Вогнище ураження різних видів агнозії: зорової (симультанної, просторової), слухової (слухової, мовленнєвої акустичної, амузія, аритмія), просторової, тактильної (астереогноз, пальцевої, тактильної алексії, соматоагнозії), просторової, больової, смакової, нюхової.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

- 1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела з питань теоретичного характеру;
- 2) об'єднатись у підгрупи (3-4 чол.) та обрати креативну форму презентації теоретичного матеріалу («Схемоконспект», «Тези», «Театр», «Відео», «Квест», «Вікторина», «Мозковий штурм» тощо);
- 3) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу;
- 4) за наслідками висвітлення презентаційних матеріалів колективно заповнити таблицю:

АГНОЗІЇ		
Клінічні варіанти	Анатомічна зона ураження	Диференційно-діагностичні ознаки
Слухові		
Зорові		
Просторові		
Тактильні		

- 5) за наслідками висвітлення презентаційних матеріалів колективно замалювати вогнище ураження різних видів агнозії.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розгорнутої відповіді на теоретичні питання та таблиці та схеми (4-5 завдання)

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.

<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Практичне заняття. Тема 5. Організація довільних рухів (2 год).

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

1) актуалізувати знання з наступних питань:

1. Описати анатомію кіркового відділу рухового аналізатора.
2. Дати характеристику шляхам організації довільних рухів: кірково-спинальному, кірково-ядерному.
3. Описати ознаки периферійного паралічу. Назвати вогнище ураження периферійного паралічу.
4. Описати ознаки центрального паралічу. Назвати вогнище ураження центрального паралічу.
5. Описати багаторівневу мозкову організацію довільних рухів.

2) дати визначення дефініціям:

рух – _____
довільні рухи – _____
мимовільні рухи – _____
кірково-спинальний шлях – _____

кірково-ядерний шлях – _____
 параліч – _____
 парез – _____
 апраксія – _____
 атаксія – _____
 монопарез – _____
 монопараліч – _____
 парапараліч – _____
 парапарез – _____
 параплегія – _____
 центральна геміплегія – _____
 перехресна геміплегія – _____
 тетрапарез – _____
 тетрапараліч – _____
 тетраплегія – _____
 гіперрефлексія – _____
 синкінезії – _____

3) замалювати різновиди паралічів та парезів;

4) здійснити порівняльний аналіз симптоматики центрального та периферійного паралічів:

Симптоми паралічу	периферійний параліч	центральный параліч
тонус м'язів		
рефлекси		
співдружні рухи		
трофіка м'язів		
вогнище ураження		

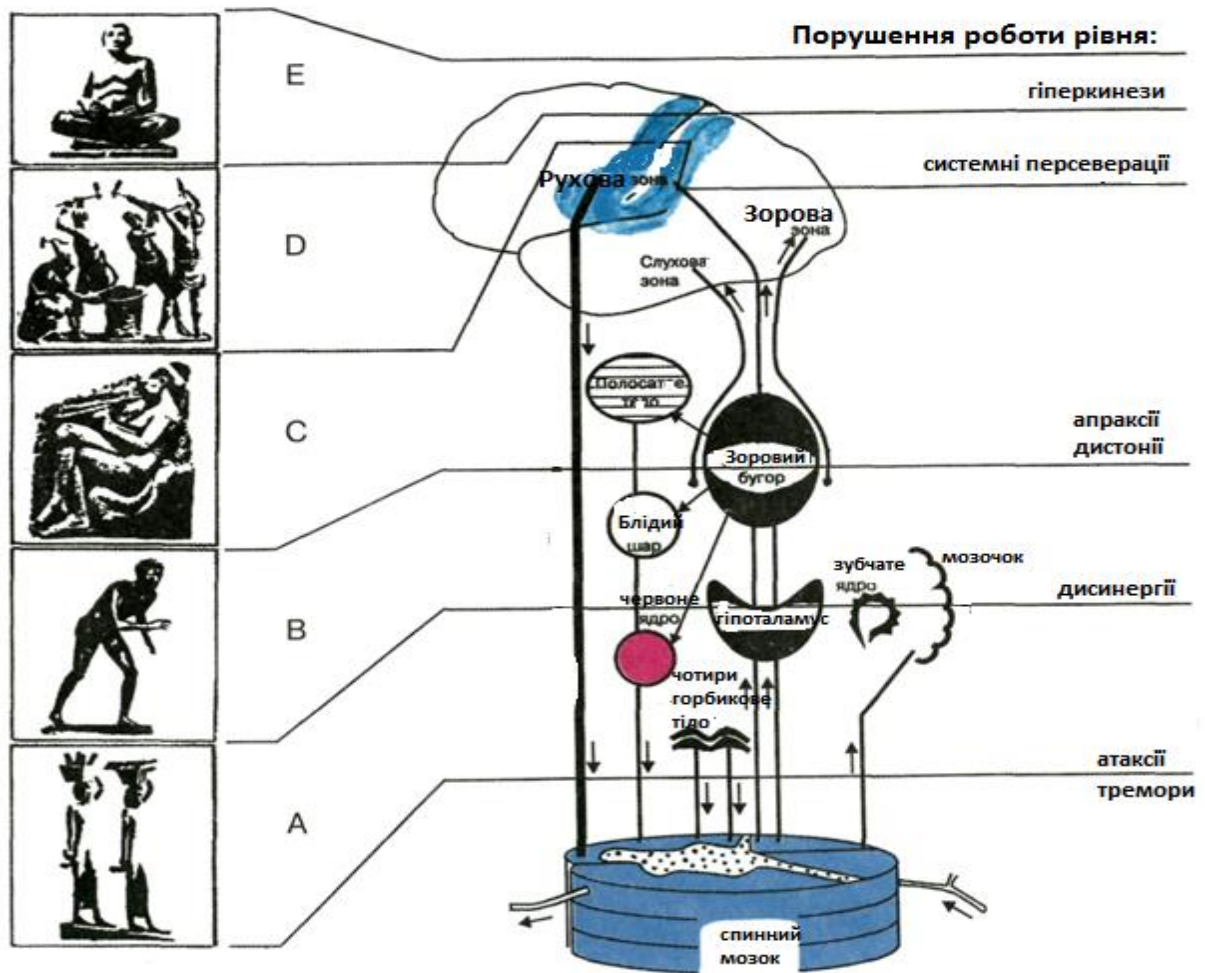
5) Заповнити таблиці «Типи атаксій та атаксій»:

ТИПИ АТАКСІЙ		
Клінічні варіанти	Анатомічна зона ураження	Диференційно-діагностичні ознаки
Сенситивна	Тракт глибокої чутливості	Зниження або втрата глибокої чутливості, агравація атаксії за відсутності зорового контролю (в темряві, при закритих очах)
Мозочкова статична		
Мозочкова динамічна		
Вестибулярна		

Кіркова		
Функціональна		

ТИПИ АПРАКСІЙ		
Апраксії	Локалізація	Критерії
конструктивна	частка скроневої борозни або нижня частина тім'яної долі у правшів	Порушення конструювання цілого з частин
будівельна		
динамічна		
просторова		
ідеаторна		
тотальна		
орофасціальна або лицеворальна кінетична		
орофасціальна або лицеворальна кінестетична		
концептуальна		
апраксія ходи		
кінетична апраксія кінцівок		
кінестетична апраксія кінцівок		
околоomotorна		
регуляторна		

б) розглянути схему будови рухів, відшукати та виправити помилки.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді вкладеного файлу у форматі * doc, docx з виконаними 2-6 завданнями; бути готовим до дискусії на практичному занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представлена в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представлена в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підібраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Не підтверджено кожну думку.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.

<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Змістовий модуль 3

Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених органічним ураженням ЦНС

Практичне заняття. Тема 8. Етіопатогенез дизартрії (2 год.)

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

- 1) актуалізувати знання з наступних питань:
 1. Розкрити принципи класифікації дизартрії з точки зору неврологічного підходу.
 2. Пояснити, які неврологічні системи страждають при дизартрії.
 3. Дати характеристику формам дизартрії.
 4. Назвати патогенетичний механізм розвитку паретичних і непаретичних форм дизартрії.
 6. Назвати причини і патогенетичний механізм виникнення псевдобульбарної і бульбарної дизартрії?
 7. Описати клініко-неврологічні симптоми, що характерні для псевдобульбарної і бульбарної форм дизартрії?
 8. Назвати причини патогенетичного механізму виникнення кіркової дизартрії.
 9. Розкрити клініко-неврологічні ознаки, що дозволяють діагностувати кіркову дизартрію.

10. Назвати причини і механізм виникнення екстрапірамідної дизартрії.
11. Дати загальну характеристику формам екстрапірамідної дизартрії.
12. Описати клініко-неврологічні симптоми діагностування екстрапірамідної дизартрії.
13. Назвати причини виникнення мозочкової дизартрії.

2) дати визначення дефініціям:

- центральный параліч – _____
- периферійний параліч – _____
- дизартрія – _____
- коркова дизартрія – _____
- мозочкова дизартрія – _____
- екстрапірамідна дизартрія – _____
- бульбарна дизартрія – _____
- псевдобульбарна дизартрія – _____
- пропріоцептивна імпульсація – _____
- диспраксічні розлади – _____
- кінетична апраксія – _____
- кінестетична апраксія – _____
- насилницькі рухи – _____
- атаксія – _____
- синкінезії – _____
- патологічні рефлекси – _____
- дисметрія – _____
- гіперкінез – _____
- реципроксна інвертація – _____
- спатичність – _____
- ригідність – _____
- дистонія – _____
- гіпотонія – _____
- рефлекси орального автоматизму – _____
- позотонічні рефлекси – _____
- диспросодія – _____
- гіперсаливація – _____
- синергії – _____

3) заповнити таблиці: «Диференціація ознак дизартрії», «Вплив тону м'язів на характер звуковимови», «Іннервація артикуляційних м'язів».

Диференціація ознак дизартрії

Форма дизартрії	Мовленнєві ознаки	Неврологічні ознаки

Вплив тону́су м'язів на характер звуковимови

Характер тону́су	Форма дизартрії	Клінічні прояви (зовнішній вигляд м'язів)	Вплив на звуковимову
1. Гіпертонія			
2. Гіпотонія			
3. Дистонія			

«Іннервація артикуляційних м'язів»

Черепно-мозкові нерви	М'язи артикуляційного апарату

Вогнище ураження різних форм дизартрії

	Кіркова	Підкіркова (екстрапірамідна)	Мозочкова	Псевдобульбарна	Бульбарна
Уражені відділи мозку					

4) розв'язати тестові завдання:

4.1. Кінетична апраксія виникає при ураженні:

- а) премоторної зони мозку;
- б) префронтальної зони мозку;
- в) задньої центральної частини постцентрального відділу кори.

4.2. Ким вперше описана кінестетична апраксія?

4.3. Дизартрія є наслідком ...

- а) органічного ураження центральної нервової системи;
- б) органічного ураження мовленнєвих зон кори головного мозку;
- в) родової травми.

4.4. Спастичне підвищення тону м'язів це ...

- а) м'язова дистонія
- б) м'язова гіпертонія
- в) м'язова гіпотонія

4.5. Патологічна нестійкість тону м'язів, що призводить до не виправданого змін розслаблення на напруження і навпаки це ...

- а) м'язова дистонія
- б) м'язова гіпертонія
- в) м'язова гіпотонія

4.6. Зниження м'язового тону це ...

- а) м'язова дистонія
- б) м'язова гіпертонія
- в) м'язова гіпотонія

4.7. Гіперкінез це ...

- а) насильницькі рухи
- б) співдружні рухи
- в) негнучкість, «заціпеність».

4.8. Ригідність це ...

- а) нестійкість (тону м'язів, настрою тощо)
- б) слабкість, млявість м'язового тону;
- в) негнучкість, «заціпеність» (пов'язано з високим тоном м'язів.).

4.9. Співвіднести форми дизартрії, можливе вогнище ураження та клінічні симптоми:

1. Бульбарна	А. Ядра ЧМН	І. брадилалія
--------------	-------------	---------------

2. Псевдобульбарна	Б. Кора великих півкуль	II. згладженість носогубної складки
3. Кіркова	В. Паллідарна система	III. наявність гіперкинезів
4. Підкоркова	Г. Мозочкові ніжки	IV. скандоване мовлення
5. Мозочкова	Д. Кірково-ядерні шляхи	V. труднощі утримання артикуляційної пози

Форма подання результату: результати подаються у вигляді вкладеного файлу у форматі * doc, docx з виконаними 2-4 завданнями; бути готовим до дискусії на практичному занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Не підтверджено кожну думку.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал

За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує	
Всього	11 балів

Практичне заняття. Тема 9. Етіопатогенез алалії (2 год.)

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

- 1) актуалізувати знання з наступних питань:
 1. Дати визначення поняття алалія.
 2. Визначити диференційні ознаки алалії та відомих вам порушень мовленнєвого розвитку.
 3. Назвати сторони мовлення, що порушуються при алалії.
 4. Описати причини, які можуть призвести до виникнення алалії.
 5. Розкрити неврологічні прояви алалії.
 6. Дати характеристику формам алалії, що виникають при ураженні скроневої зони.
 7. Дати характеристику формам алалії, що виникають при ураженні лобної зони.
 8. Дати характеристику формам алалії, що виникають при ураженні тім'яної зони.
 9. Назвати методи неврологічної діагностики для виявлення та встановлення форми алалії.
 10. Назвати додаткові методи, що дозволяють встановити органічне ураження мозку.
 11. Дати характеристику немовленнєвої симптоматики моторної та сенсорної алалії.

2) дати визначення дефініціям:
 алалія – _____
 сенсорна алалія – _____
 моторна алалія – _____
 аферентна (кінестетична) моторна алалія – _____
 еферентна (кінетична) моторна алалія – _____
 сенсомоторна алалія – _____

3) намалювати мозкові механізми сенсорної, моторної, сенсомоторної алалії;

4) заповнити таблицю «Симптоматика алалії»

	Немовленнєва симптоматика	Мовленнєва симптоматика
Сенсорна алалія		
Моторна алалія		

Форма подання результату: результати подаються у вигляді вкладеного файлу у форматі * *doc, docx* з виконаними 2-4 завданнями; бути готовим до дискусії на практичному занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Не підтверджено кожную думку.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття. Тема 10. Етіопатогенез афазії (2 год.)

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

1) актуалізувати знання з наступних питань:

1. Розкрити поняття «афазія».
2. Пояснити, які сторони мовлення порушуються при афазії.
3. Описати причини, які можуть призвести до виникнення афазії в дитячому віці і у дорослих.
4. Розкрити неврологічні прояви, що супроводжують афазію.
5. Назвати форми афазії при ураженні скроневої зони.
6. Назвати форми афазії при ураженні тім'яної зони.
7. Назвати форми афазії при ураженні лобної зони.
8. Розкрити методи неврологічної діагностики для виявлення та встановлення форми афазії.
9. Описати додаткові методи, що дозволяють встановити органічне ураження мозку.

2) дати визначення дефініціям:

афазія – _____
сенсорна афазія – _____
моторна афазія – _____
сенсомоторна афазія – _____
семантична афазія – _____
динамічна афазія – _____
амнестична афазія – _____
акустико-мнемічна – _____
аферентна моторна афазія – _____
еферентна моторна афазія – _____

3) намалювати схему локалізації різних форм афазії;

4) заповнити таблиці «Характеристика афазії», «Характеристика неврологічних розладів, супутніх афазії»:

Характеристика афазії

Форма афазії	Вогнище ураження (замалювати)	Патогенетичний механізм

Характеристика неврологічних розладів, супутніх афазії

Форма афазії	Доля мозку, при ураженні якої виникає форма афазії	Супутні неврологічні симптоми

Форма подання результату: результати подаються у вигляді вкладеного файлу у форматі * *doc, docx* з виконаними 2-4 завданнями; бути готовим до дискусії на практичному занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Не підтверджено кожену думку.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				

Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент підготовлений до заняття.	не до
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>	
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал	
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує					
Всього				11 балів	

Змістовий модуль 4

Неврологічні основи патологій мовлення, обумовлених функціональними змінами ЦНС

Практичне заняття. Тема 11. Етіопатогенез порушень темпу, ритму, плавності мовлення (2 год).

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

- 1) актуалізувати знання з наступних питань:
 1. Дати визначення поняттям заїкання, брадилалія, тахілалія.
 2. Назвати форми заїкання.
 3. Розкрити причини і несприятливі фактори, які можуть привести до розвитку заїкання в дитячому віці.
 4. Пояснити, яке значення має тип батьківсько-дитячих взаємин у виникненні заїкання.
 5. Описати роль дисфункції підкоркових структур у виникненні заїкання.
 6. Назвати неврологічні захворювання що супроводжуються заїканням.
 7. Обґрунтувати, чому при неврозоподібному заїканні у дитини часто виявляються мікроосередковані неврологічні симптоми.
 8. Обґрунтувати, чим можна пояснити часте поєднання тікоїдних гіперкінезів і заїкання.
 9. Назвати мовленнєві порушення що можуть поєднуватися з заїканням.
 10. Дати характеристику мовленнєвим судомам (тип, місце, частина) та особливості мімічної моторики.

2) дати визначення дефініціям:

заїкання – _____
 браділалія – _____
 брадіфразія – _____
 брадіартрія – _____

тахіталія – _____
 полтерн – _____
 баттаризм – _____
 тахіфразія – _____

3) намалювати експрес-схему причин заїкуватості;

4) заповнити таблицю «Неврологічні ознаки заїкуватості»:

Природна робота центру Брока	Перезбудження центру Брока
Управління м'язами язика і губ	
Управління гортанню і голосовими зв'язками	
Управління дихальною мускулатурою	

5) зробити порівняльний аналіз симптомів темпо-ритмічних розладів мовлення несудомного характеру.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді вкладеного файлу у форматі * *doc, docx* з виконаними 2-5 завданнями; бути готовим до дискусії на практичному занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Не підтверджено кожну думку.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає	Використовує некоректну професійну лексику.

	Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	слова.	незнайомих слів.	
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семінарське заняття. Тема 12. Етіопатогенез розладів читання та письма (2 год.)

I. Теоретична частина.

1. Назвати мозкові механізми, що забезпечують письмо та читання.
2. Дати характеристику формам дисграфії.
3. Обґрунтувати, як вони відрізняються за локалізацією осередку ураження і механізмом розвитку.
4. Дати характеристику формам дислексії.
5. Описати місце локалізації вогнища ураження при первинній алексії.
6. Розкрити причини, які можуть привести до виникнення розладів письма і читання у дорослих і дітей.
7. Назвати неврологічні захворювання, які в дитячому віці є причиною розвитку дисграфії і дислексії.
8. Розкрити нейропсихологічні механізми специфічних порушень письма і читання.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

- 1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела з питань теоретичного характеру;

2) об'єднатись у підгрупи (3-4 чол.) та обрати креативну форму презентації теоретичного матеріалу («Схемоконспект», «Тези», «Театр», «Відео», «Квест», «Вікторина», «Мозковий штурм» тощо);

3) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу;

4) за наслідками висвітлення презентаційних матеріалів колективно намалювати розташування вогнища ураження головного мозку при дисграфії (аграфії), дислексії (алексії).

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розгорнутої відповіді на теоретичні питання, таблиці та схеми.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представлена в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представлена в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.

	видах діяльності на занятті.			
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Практичне заняття. Тема 12. Етіопатогенез розладів читання та письма (2 год.).

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

1) актуалізувати знання з наступних питань:

1. Які мозкові механізми забезпечують письмо, лічбу і читання ?
2. Які форми дисграфії ви знаєте?
3. Як вони відрізняються по локалізації осередку ураження і механізму розвитку?
4. Які форми дислексії ви знаєте?
5. Де локалізується вогнище ураження при первинній алексії?
6. Які причини у дорослих і дітей можуть привести до виникнення розладів письма, лічби і читання ?
7. Які неврологічні захворювання в дитячому віці є причиною розвитку дисграфії, лічби і дислексії ?
8. Які неврологічні захворювання у дорослих можуть призвести до виникнення дислексії (алексії), дисграфії (аграфії), акалькулії ?
9. Які нейропсихологічні механізми специфічних порушень письма і читання ви знаєте?

2) дати визначення дефініціям:

писемне мовлення – _____
 дисграфія – _____
 дислексія – _____
 легастенія – _____
 аграфія – _____
 алексія – _____
 дизорфографія – _____

3) заповнити таблиці: «Характеристика дисграфії», «Неврологічні прояви дисграфії», «Характеристика дислексії»

Характеристика дисграфії

Форма дисграфії	Вогнище ураження (замалювати)	Механізм розвитку	Клінічні прояви

Неврологічні прояви дисграфії

Форма дисграфії	Задіяна частка мозку (замалювати)	Можливі неврологічні розлади	Нейропсихологічні розлади

Характеристика дислексії

Форма дислексії	Вогнище ураження (замалювати)	Наслідки не сформованості даних мозкових структур

Форма подання результату: результати подаються у вигляді вкладеного файлу у форматі * doc, docx з виконаними 2-3 завданнями; бути готовим до дискусії на практичному занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
<i>Критерії оцінювання підготовленого завдання</i>				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представлена в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представлена в матеріалах, є чіткою та точною, але не	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.

			ретельно підбраною.	
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Не підтверджено кожну думку.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів